

Sote-sanastojen ajankohtaiset

Virpi Kalliokuusi, Johanna Eerola

16.9.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Kanta-sanasto

- THL:n ja Kelan yhteinen sanastoryhmä
 - Th:n ja sh:n tiedonhallinnan ja Kanta-palvelujen asiantuntijoita, terminologit, tarvittaessa STM:n edustaja mukana
- Yksittäisten käsitteiden päivityksiä julkaistu keväällä ja kesällä 2022
- Laajempi päivitysprojekti käynnistynyt kesäkuussa 2022
 - Päivityksessä huomioidaan valmisteilla olevan uuden asiakastietolain (HE) vaikutukset sanastoon, mm.:
 - valtakunnallinen arkistointipalvelu vs. asiakastietovaranto
 - asiakastietovaranto-käsitteen suhde nykyisiin Potilastiedon arkistoon, Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon, Kuva-aineistojen arkistoon, Resepti-palveluun ja Reseptikeskukseen
 - luovutuslupa vs. suostumus
 - asiakastieto, potilastieto, sosiaalihuollon asiakastieto
 - Termien ja määritelmien harmonisointi suhteessa muihin julkaistuihin sanastoihin

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto

- Sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijoiden ja terminologioiden sanastoryhmä
- Yksittäisten käsitteiden päivityksiä julkaistu huhtikuussa ja kesäkuussa 2022
- Laajempi päivitysprojekti käynnistynyt elokuussa 2022
 - vanhemmuuden selvittämisen sosiaalipalvelu & asiakirjakäsitteet (uusi vanhemmuuslaki astuu voimaan 1.1.2023) → julkaistaan lokakuun alussa
- Sosiaalipalveluihin liittyvä laaja päivitysprojekti käynnistyy lokakuussa 2022
 - iäkkäiden palveluja ja opiskeluhuollon kuraattoripalveluja koskevat säädösmuutokset (astuvat voimaan 1.1.2023 alkaen)
 - mielenterveys- ja päihdepalveluja koskeva säädösuudistus sekä uusi vammaispalvelulaki (astuvat voimaan ?)

Terveydenhuollon tiedonhallinnan sanasto

- Terveydenhuollon tiedonhallinnan asiantuntijoiden ja terminologioiden sanastoryhmä
- Sanasto julkaistu suositus-tilassa 12/2021
- Sanaston kehittämistyö jatkuu v. 2022
 - Potilaskertomuksen rakenteisiin liittyviä keskeisiä käsitteitä, kuten
 - esitiedot, nykytilatiedot, riskitiedot, status
 - fysiologinen mittaustulos, terveyteen vaikuttavat tekijät
 - toimenpide, hoitotoimi
 - palvelutapahtuman yhteenveto, väliarvio, loppuarvio
- Sanaston käännettäminen ruotsiksi nykyisen laajennusprojektin jälkeen

Käytönhallinnan sanasto

- Tuotettu THL:n ja Kelan Käytönhallinnan projektissa vuosina 2017-2018
- Sisältää tiedonhallinnan kannalta keskeisiä käytönhallinnan käsitteitä
- Projektin sisäinen kommentointikierrös järjestetty projektin aikana
- Julkaistu luonnos-tilassa vuonna 2018
- Vuonna 2022 käännetty suositettavien termien kielivastineet ruotsiksi ja englanniksi (työ tarkistettu käännöstoimistolla), tarkistettu määritelmiä suhteessa asiakastietolakiin (erityisesti lokikäsitteet) ja harmonisoitu suhteessa muihin THL:n sanastoihin
- Julkaistu suositus-tilassa 09/2022
- Kommentit edelleen tervetulleita

Lääkityksen sanasto

- Lääkityksen sanaston toisen vaiheen sanastotyötä tehty vuonna 2021 THL:n ja Kelan yhteistyönä
- Pääpaino lääkemerkitään ja lääkejatkumoon liittyvillä käsitteillä
- Sanastotyön jälkeen järjestetty laaja kommentointikierrros
- Kommenttien läpikäynti valmistui keväällä 2022
- Julkaisu suositus-tilassa 04/2022
- Sanaston käännettäminen ruotsiksi suunnittelussa
- Uusien käsitteiden lisääminen vuonna 2023 lääkitysprojektin tarpeiden mukaan

Terveysten ja hyvinvoinnin ontologia (TERO)

- Julkaistaan Kansalliskirjaston Finto-palvelimella <https://finto.fi/tero/fi/>
- TERO laajentaa Yleistä suomalaista ontologiaa (YSO) lääketieteen ja terveydenhuollon käsitteillä
- Käynnissä TEROn pohjana käytettävän YSON päivitys uudempaan versioon
 - etu erikoisontologioiden yhteentoimivuudelle

Muut ajankohtaiset asiat

- DVV:n kanssa käyty keskusteluja sote-tiedonhallinnan sanastojen julkaisemisesta THL:n verkkopalvelun lisäksi myös DVV:n yhteentoimivuusalustalla (Sanastot-työkalu)
- Arvioituja hyötyjä:
 - Sote-sanastojen käsite- ja termitieto helpommin käytettävissä myös muille julkishallinnon toimijoille → yhteentoimivuuden tehostaminen & termienkäytön yleiset yhdenmukaistamistavoitteet julkishallinnossa
 - Mahdollisuus hyödyntää toiminnallisuuksia (esim. rajapintaratkaisut), joiden kehittämiseen THL:n resurssit eivät ole riittäneet
- Selvityksiä jatketaan
 - Julkaisuprosessin tekniset asiat, sanastojen julkaisun hallintamalli, linkitykset muista resursseista THL:n sanastojen käsitetietoihin jne.

Sote-sanastot
<https://sotesanastot.thl.fi/>